

PRILOGA 3

Seznam programov s posebno strukturo iz 10. člena tega pravilnika

1. Programi usposabljanja za nemedicinske poklice v zdravstvu in poklice vzgoje in varstva otrok

Češka republika

– zdravstveni asistent ("Zdravotnický asistent"),
katerega skupno izobraževanje traja najmanj 13 let, od tega vsaj 8 let
osnovnega izobraževanja ter 4 leta poklicnega srednješolskega izobraževanja na srednji medicinski
šoli, ki se konča z izpitom "maturitní zkouška".

– asistent za prehrano ("Nutriční asistent"),
katerega skupno izobraževanje traja najmanj 13 let, od tega vsaj 8 let
osnovnega izobraževanja ter 4 leta poklicnega srednješolskega izobraževanja na srednji medicinski
šoli, ki se konča z izpitom "maturitní zkouška".

Nemčija

- medicinska sestra/medicinski tehnik v pediatriji ("Kinderkrankenschwester/Kinderkrankenpfleger"),
- fizioterapevt/fizioterapevtka ("Krankengymnast(in)/Physiotherapeut(in)"¹),
- delovni terapevt/terapevtka ("Beschäftigungs- und Arbeitstherapeut(in)"),
- logoped/logopedinja ("Logopäde/Logopädin"),
- ortoptik/ortoptičarka ("Orthoptist(in)"),
- vzgojitelj/vzgojiteljica z državnim izpitom ("Staatlich anerkannte(r) Erzieher(in)"),
- specialni pedagog/pedagoginja z državnim izpitom ("Staatlich anerkannte(r) Heilpädagog(-in)"),
- zdravstveni laboratorijski tehnik/tehnica ("medizinisch-technische(r) Laboratoriums-Assistent(in)"),
- zdravstveni rentgenski tehnik/tehnica ("medizinisch-technische(r) Radiologie-Assistent(in)"),
- zdravstveni tehnik/tehnica funkcionalne diagnostike ("medizinisch-technische(r) Assistent(in) für Funktionsdiagnostik"),
- veterinarski tehnik/tehnica ("veterinärmedizinisch-technische(r) Assistent(in)"),
- dietetik ("Diätassistent(in)"),
- farmacevtski tehnik ("Pharmazieingenieur"), pridobljeno pred 31. marcem 1994 v nekdanji Nemški demokratični republiki ali na ozemlju novih dežel "new Länder",
- medicinska sestra v psihiatriji ("Psychiatrische(r) Krankenschwester/Krankenpfleger"),
- govorni terapevt/terapevtka ("Sprachtherapeut(in)").

Italija

- zobozdravstveni tehnik ("odontotecnico"),
- optik ("ottico"),
- pediker ("podologo").

Ciper

– zobozdravstveni tehnik ("οδοντοτεχνίτης"),
katerega skupno izobraževanje traja najmanj 14 let, od tega vsaj 6 let
osnovnega izobraževanja, 6 let srednješolskega izobraževanja ter 2 leti višjega
strokovnega izobraževanja, ki mu sledi 1 leto strokovnih izkušenj.

– optik ("τεχνικός οπτικός"),
katerega skupno izobraževanje traja najmanj 14 let, od tega vsaj 6 let
osnovnega izobraževanja, 6 let srednješolskega izobraževanja ter 2 leti višjega
izobraževanja, ki mu sledi 1 leto strokovnih izkušenj.

¹ Od 1. junija 1994 je strokovni naziv "Krankengymnast(in)" nadomestil "Physiotherapeut(in)". Kljub temu lahko strokovnjaki, ki so diplomirali pred tem datumom, če želijo, še naprej uporabljajo prejšnji naziv "Krankengymnast(in)".

Latvija

– zobozdravstvena medicinska sestra ("*zobārstniecības māsa*"),

katere skupno izobraževanje traja najmanj 13 let, od tega vsaj 10 let splošnega šolskega izobraževanja in 2 leti strokovnega izobraževanja v medicinski šoli, ki mu sledijo 3 leta strokovnih izkušenj, na koncu pa je treba položiti strokovni izpit za pridobitev potrdila o specializaciji.

– biomedicinski laboratorijski pomočnik ("*biomedicīnas laborants*"),

katerega skupno izobraževanje traja najmanj 12 let, od tega vsaj 10 let splošnega šolskega izobraževanja in 2 leti strokovnega izobraževanja v medicinski šoli, ki mu sledita 2 leti strokovnih izkušenj, na koncu pa je treba položiti strokovni izpit za pridobitev potrdila o specializaciji.

– zobozdravstveni tehnik ("*zobu tehniķis*"),

katerega skupno izobraževanje traja najmanj 12 let, od tega vsaj 10 let splošnega šolskega izobraževanja ter 2 leti strokovnega izobraževanja v medicinski šoli, ki mu sledita 2 leti strokovnih izkušenj, na koncu pa je treba položiti strokovni izpit za pridobitev potrdila o specializaciji.

– fizioterapevt pomočnik ("*fizioterapeita asistents*"),

katerega skupno izobraževanje traja najmanj 13 let, od tega vsaj 10 let splošnega šolskega izobraževanja in 3 leta strokovnega izobraževanja v medicinski šoli, ki mu sledita 2 leti strokovnih izkušenj, na koncu pa je treba položiti strokovni izpit za pridobitev potrdila o specializaciji.

Luksemburg

- zdravstveni rentgenski tehnik/tehnica (*assistant(e) technique médical(e) en radiologie*),
- zdravstveni laboratorijski tehnik/tehnica (*assistant(e) technique médical(e) de laboratoire*),
- medicinska sestra v psihiatriji (*infirmier/ière psychiatrique*),
- zdravstveni tehnik/tehnica v kirurgiji (*assistant(e) technique médical(e) en chirurgie*),
- medicinska sestra v pediatriji (*infirmier/ière puériculteur/trice*),
- medicinska sestra v anesteziji (*infirmier/ière anesthésiste*),
- kvalificirani maser/maserka (*masseur/euse diplômé(e)*),
- vzgojitelj/vzgojiteljica (*éducateur/trice*).

Nizozemska

– veterinarski asistent ("*dierenartassistent*").

Avstrija

- posebno osnovno usposabljanje za medicinske sestre, ki se specializirajo za nego otrok in mladostnikov,
- posebno osnovno usposabljanje za medicinske sestre v psihiatriji,

ki zahtevata programe izobraževanja in usposabljanja v skupnem trajanju najmanj trinajst let, od tega

- bodisi vsaj tri leta poklicnega usposabljanja v strokovni šoli z zaključnim izpitom, v nekaterih primerih dopolnjenega z enim ali dvema letoma specializacije z zaključnim izpitom,
- bodisi vsaj dve leti in pol v strokovni šoli z zaključnim izpitom in delovnimi izkušnjami v trajanju vsaj šest mesecev ali šestimi meseci pripravništva v pooblašeni ustanovi

- bodisi vsaj dve leti v strokovni šoli z zaključnim izpitom in delovnimi izkušnjami v trajanju vsaj enega leta ali vsaj enim letom pripravništva v pooblaščenih ustanovi
- ali v primeru veterinarskega asistenta ("*dierenartassistent*") na Nizozemskem tri leta poklicnega usposabljanja v strokovni šoli (shema "MBO") ali pa tri leta poklicnega usposabljanja v dvojnem sistemu vajeniškega usposabljanja z zaključnim izpitom.

Avstrija

- optik za kontaktne leče ("*Kontaktlinsenoptiker*"),
- pediker ("*Fußpfleger*"),
- tehnik za slušne pripomočke ("*Hörgeräteakustiker*"),
- lekarnar ("*Drogist*"),

katerega skupno izobraževanje in usposabljanje traja najmanj štirinajst let, od tega vsaj pet let v okviru strukturiranega usposabljanja, razdeljenega na vajeništvo v trajanju vsaj treh let, delno na delovnem mestu in delno v ustanovi za poklicno usposabljanje, in na strokovno prakso in usposabljanje z zaključnim strokovnim izpitom, ki daje pravico do opravljanja poklica in usposabljanja vajencev.

- maser ("*Masseur*"),

katerega skupno izobraževanje in usposabljanje traja najmanj štirinajst let, od tega pet let v strukturiranem sistemu usposabljanja, ki vključuje vajeništvo v trajanju dveh let, strokovno prakso in usposabljanje v trajanju dveh let in eno leto programa usposabljanja z zaključnim strokovnim izpitom, ki daje pravico do opravljanja poklica in usposabljanja vajencev.

- vzgojitelj/vzgojiteljica v otroškem vrtcu ("*Kindergärtner/in*"),
- vzgojitelj ("*Erzieher*"),

katerega skupno izobraževanje in usposabljanje traja najmanj štirinajst let, od tega pet let poklicnega usposabljanja v strokovni šoli z zaključnim izpitom.

Slovaška

- učitelj plesa v osnovnih šolah umetnosti ("*učiteľ v tanečnom odbore na základných umeleckých školách*"),

katerega skupno izobraževanje traja najmanj 14,5 let, od tega 8 let osnovnega izobraževanja, 4 leta izobraževanja v strokovni srednji šoli in 5-semestrski program plesne pedagogike.

- vzgojitelj v specializiranih izobraževalnih ustanovah in službah socialnega skrbstva ("*vychovávateľ v špeciálnych výchovných zariadeniach a v zariadeniach sociálnych služieb*")

katerega skupno izobraževanje traja 14 let, od tega 8/9 let osnovnega izobraževanja, 4 leta študija na srednji pedagoški ali drugi srednji šoli in 2 leti dopolnilnega izrednega pedagoškega študija.

2. Sektor obrtnih mojstrov ("*Mester/Meister/Maître*"), ki zahteva izobraževanje in usposabljanje za spretnosti, ki niso zajete v direktivah, naštetih v Prilogi 1

Danska

- optik ("*optometrist*")

program traja skupno 14 let, od tega pet let poklicnega usposabljanja, razdeljenega na dve leti in pol teoretičnega usposabljanja v ustanovi za poklicno usposabljanje in dve leti in pol praktičnega usposabljanja na delovnem mestu, s priznanjem zaključnim izpitom za obrtni poklic, ki daje pravico do uporabe naziva "Mester".

– ortopedski tehnik ("*Ortopaedimekaniker*")

program traja skupno 12,5 let, od tega tri leta in pol poklicnega usposabljanja, razdeljenega na šest mesecev teoretičnega usposabljanja v ustanovi za poklicno usposabljanje in tri leta praktičnega usposabljanja na delovnem mestu, s priznanim zaključnim izpitom za obrtni poklic, ki daje pravico do uporabe naziva "Mester".

– ortopedski čevljar ("*ortopaediskomager*"),

program traja skupno 13,5 let, od tega štiri leta in pol poklicnega usposabljanja, razdeljenega na dve leti teoretičnega usposabljanja v ustanovi za poklicno usposabljanje in dve leti in pol praktičnega usposabljanja na delovnem mestu, s priznanim zaključnim izpitom za obrtni poklic, ki daje pravico do uporabe naziva "Mester".

Nemčija

- optik ("*Augenoptiker*"),
- zobozdravstveni tehnik ("*Zahntechniker*"),
- izdelovalec kirurških kilnih pasov ("*Bandagist*"),
- izdelovalec slušnih pripomočkov ("*Hörgeräte-Akustiker*"),
- ortopedski tehnik ("*Orthopädiemechaniker*")
- ortopedski čevljar ("*Orthopädieschuhmacher*").

Luksemburg

- optik ("*opticien*"),
- zobozdravstveni tehnik ("*mécanicien dentaire*"),
- izdelovalec slušnih pripomočkov ("*audioprothésiste*"),
- ortopedski tehnik/izdelovalec kirurških kilnih pasov ("*mécanicien orthopédiste/bandagiste*"),
- ortopedski čevljar ("*orthopédiste-cordonnier*"),

Šolanje traja skupno 14 let, od tega vsaj pet let v okviru strukturiranega izobraževanja, delno na delovnem mestu in delno v ustanovi za poklicno usposabljanje, s priznanim zaključnim izpitom, ki je pogoj za samostojno opravljanje dejavnosti, ki velja za obrt, ali ki daje primerljive odgovornosti v delovnem razmerju.

Avstrija

- izdelovalec kirurških kilnih pasov ("*Bandagist*"),
- izdelovalec steznikov ("*Miederwarenerzeuger*"),
- optik ("*Optiker*"),
- ortopedski čevljar ("*Orthopädieschuhmacher*"),
- ortopedski tehnik ("*Orthopädietechniker*")
- zobozdravstveni tehnik ("*Zahntechniker*"),
- vrtnar ("*Gärtner*"),

katerega skupno izobraževanje in usposabljanje traja najmanj štirinajst let, od tega vsaj pet let v okviru strukturiranega usposabljanja, razdeljenega na vajeništvo v trajanju vsaj treh let, delno na delovnem mestu in delno v ustanovi za poklicno usposabljanje, in na strokovno prakso in usposabljanje v trajanju vsaj dveh let, z zaključnim strokovnim izpitom, ki daje pravico do opravljanja poklica in usposabljanja vajencev ter do uporabe naziva "Meister".

obrotni mojstri na področju kmetijstva in gozdarstva, in sicer:

- mojster kmetijstva ("*Meister in der Landwirtschaft*"),
- mojster podeželskega gospodinjstva ("*Meister in der ländlichen Hauswirtschaft*"),
- mojster hortikulture ("*Meister im Gartenbau*"),
- mojster tržnega vrtnarstva ("*Meister im Feldgemüsebau*"),
- mojster sadjarstva in predelave sadja ("*Meister im Obstbau und in der Obstverwertung*"),
- mojster vinogradništva in pridelave vina ("*Meister im Weinbau and in der Kellerwirtschaft*"),
- mojster mlekarstva ("*Meister in der Molkerei- und Käsewirtschaft*"),
- mojster konjereje ("*Meister in der Pferdewirtschaft*"),

- mojster ribištva ("*Meister in der Fischereiwirtschaft*"),
- mojster reje perutnine ("*Meister in der Geflügelwirtschaft*"),
- mojster čebelarstva ("*Meister in der Bienenwirtschaft*"),
- mojster gozdarstva ("*Meister in der Forstwirtschaft*"),
- mojster upravljanja gozdnih nasadov in gozdov ("*Meister in der Forstgarten- und Forstpflégewirtschaft*"),
- mojster kmetijskega skladiščenja ("*Meister in der landwirtschaftlichen Lagerhaltung*"),

katerega skupno izobraževanje in usposabljanje traja najmanj petnajst let, od tega vsaj šest let v okviru strukturiranega usposabljanja, razdeljenega na najmanj triletno vajeništvo, delno na delovnem mestu in delno v ustanovi za poklicno usposabljanje, in tri leta strokovne prakse z zaključnim mojstrskim izpitom za poklic, ki daje pravico do usposabljanja vajencev in uporabe naziva "Meister".

Poljska

- učitelj praktičnega poklicnega usposabljanja ("*Nauczyciel praktycznej nauki zawodu*"),

katerega izobraževanje traja:

- bodisi 8 let osnovnega izobraževanja in 5 let poklicnega srednješolskega izobraževanja ali enakovrednega srednješolskega izobraževanja na ustreznem področju, ki mu sledijo študij pedagogike v trajanju najmanj 150 ur, tečaj iz varnosti in higiene pri delu in 2 leti strokovnih izkušenj iz predmeta, ki ga bo učil,
- bodisi 8 let osnovnega izobraževanja in 5 let poklicnega srednješolskega izobraževanja in diploma višješolske izobrazbe pedagoške tehnične šole,
- bodisi 8 osnovnega izobraževanja in 2-3 leta osnovnega poklicnega srednješolskega izobraževanja in vsaj 3 leta strokovnih izkušenj, potrjenih z mojstrsko diplomo določenega poklica, čemur sledi študij pedagogike v skupnem trajanju vsaj 150 ur.

Slovaška

- mojster poklicnega izobraževanja ("*majster odbornej výchovy*"),

katerega skupno izobraževanje traja najmanj 12 let, od tega vsaj 8 let osnovnega izobraževanja, 4 leta poklicnega izobraževanja (dokončano poklicno srednješolsko izobraževanje in/ali vajeništvo iz ustreznega (podobnega) poklicnega usposabljanja ali vajeniškega programa), vsaj 3 leta strokovnih izkušenj na področju dokončnega izobraževanja ali vajeništva in dopolnilni pedagoški študij na pedagoški fakulteti ali tehnični univerzi ali dokončana srednješolska izobrazba in vajeništvo iz ustreznega (podobnega) poklicnega usposabljanja ali vajeniškega programa, vsaj 3 leta strokovnih izkušenj na področju dokončnega izobraževanja ali vajeništva in dodatni pedagoški študij na pedagoški fakulteti, ali do 1. septembra 2005 specializirano izobraževanje na področju specialne pedagogike, ki ga izvajajo metodološki centri za mojstre poklicnega izobraževanja na strokovnih šolah, brez dopolnilnega pedagoškega študija.

3. Sektor pomorstva

a) Pomorska plovba

Češka republika

- pomorščak na krovu ("*Palubní asistent*")
- častnik, zadolžen za navigacijsko stražo ("*Námořní poručík*")
- prvi častnik krova ("*První palubní důstojník*")
- poveljnik ladje ("*Kapitán*")
- pomorščak v službi stroja ("*Strojní asistent*")
- častnik, zadolžen za stražo v strojnici ("*Strojní důstojník*")
- drugi častnik stroja ("*Druhý strojní důstojník*")

- prvi častnik stroja ("*První strojní důstojník*")
- elektrotechnik ("*Elektrotechnik*")
- prvi častnik elektro službe ("*Elektrodůstojník*").

usposabljanje

- za pomorščaka na krovu ("*Palubní asistent*"):

1. starost najmanj 20 let,
2. (a) pomorska akademija ali pomorska visoka šola – oddelek plovbe, oba programa se morata končati z izpitom "maturitní zkouška", in najmanj šest mesecev potrjene plovne dobe na ladjah v času študija ali
 - (b) potrjena plovna doba v trajanju najmanj dveh let kot mornar, član navigacijske straže in opravljen veljavni program, ki izpolnjuje standard usposobljenosti, določene v poglavju A-II/1 Kodeksa STCW (Mednarodne konvencije o standardih za usposabljanje, izdajanje pooblastil in ladijsko stražarjenje pomorščakov), ki ga izda pomorska akademija ali visoka šola pogodbenice Konvencije STCW, in opravljen izpit pred izpitno komisijo, ki jo pooblasti MTC (Odbor za pomorsko plovbo Češke republike).

- za častnika, zadolženega za navigacijsko stražo ("*Námořní poručík*"):

1. potrjena plovna doba v funkciji pomorščaka na krovu ladje z bruto tonažo 500 ali več najmanj 6 mesecev za diplomanta pomorske visoke šole ali akademije ali eno leto za diplomanta priznanega tečaja, od tega najmanj šest mesecev v funkciji mornarja, člana navigacijske straže,
2. pravilno izpolnjen in potrjen ladijski pripravniški dnevnik za kadete na krovu.

- za prvega častnika krova ("*První palubní důstojník*"):

potrdilo o usposobljenosti častnika, zadolženega za navigacijsko stražo na ladjah z bruto tonažo 500 ali več in najmanj dvanajst mesecev potrjene plovne dobe v tej funkciji.

- za poveljnika ladje ("*Kapitán*"):

potrdilo o službovanju kot poveljnik ladij z bruto tonažo od 500 do 3.000,
potrdilo o usposobljenosti prvega častnika krova na ladjah z bruto tonažo 3.000 ali več in najmanj 6 mesecev potrjene plovne dobe v funkciji prvega častnika krova na ladjah z bruto tonažo 500 ali več in najmanj 6 mesecev potrjene plovne dobe v funkciji prvega častnika krova na ladjah z bruto tonažo 3.000 ali več.

- za pomorščaka v službi stroja ("*Strojní asistent*"):

1. starost najmanj 20 let,
2. pomorska akademija ali pomorska visoka šola – oddelek pomorsko inženirstvo in najmanj šest mesecev potrjene plovne dobe na ladjah v času študija.

- za častnika, zadolženega za stražo v strojnici ("*Strojní důstojník*"):

najmanj šest mesecev potrjene plovne dobe v funkciji pomorščaka v službi stroja kot diplomant pomorske akademije ali visoke šole.

- za drugega častnika stroja ("*Druhý strojní důstojník*"):

najmanj 12 mesecev potrjene plovne dobe v funkciji tretjega častnika stroja na ladjah s pogonskim strojem z močjo 750 kW ali več.

- za prvega častnika stroja ("*První strojní důstojník*"):

ustrezno potrdilo o službovanju kot drugi častnik stroja na ladjah s pogonskim strojem z močjo 3.000 kW ali več in najmanj 6 mesecev plovne dobe v tej funkciji.

- za elektrotehnika ("*Elektrotechnik*"):

1. starost najmanj 18 let,

2. pomorska ali druga akademija, fakulteta za elektrotehniko ali tehnična šola ali visoka šola za elektrotehniko, vsi programi se morajo končati z izpitom "maturitni zkouška", in najmanj 12 mesecev potrjene prakse na področju elektrotehnike.

– za prvega častnika elektro službe ("*Elektrodůstojník*");

1. pomorska akademija ali visoka šola, fakulteta za pomorsko elektrotehniko ali druga akademija ali srednja šola na področju elektrotehnike, vsi programi se morajo končati z izpitom "maturitni zkouška" ali državnim izpitom.
2. potrjena plovna doba v funkciji elektrotehnika v trajanju najmanj 12 mesecev za diplomanta akademije ali visoke šole ali 24 mesecev za diplomanta srednje šole.

Danska

- ladijski kapitan ("*skibsfører*"),
- prvi častnik krova ("*overstyrmand*"),
- krmar, častnik krova ("*enestyrmand, vagthavende styrmand*"),
- častnik krova ("*vagthavende styrmand*"),
- upravitelj stroja ("*maskinchef*"),
- prvi upravitelj stroja ("*1. maskinmester*"),
- prvi upravitelj stroja/častnik straže ("*1. maskinmester/vagthavende maskinmester*").

Nemčija

- kapitan velike ladje za obalno plovbo ("*Kapitän AM*"),
- kapitan ladje za obalno plovbo ("*Kapitän AK*"),
- častnik krova na veliki ladji za obalno plovbo ("*Nautischer Schiffsoffizier AMW*"),
- častnik krova na ladji za obalno plovbo ("*Nautischer Schiffsoffizier AKW*"),
- glavni upravitelj stroja stopnje C ("*Schiffsbetriebstechniker CT - Leiter von Maschinenanlagen*"),
- ladijski mehanik stopnje C ("*Schiffsmaschinist CMa - Leiter von Maschinenanlagen*"),
- ladijski upravitelj stroja stopnje C ("*Schiffsbetriebstechniker CTW*"),
- ladijski mehanik stopnje C – samostojni častnik stroja ("*Schiffsmaschinist CMaW - Technischer Alleinoffizier*").

Italija

- častnik krova ("*ufficiale di coperta*"),
- častnik stroja ("*ufficiale di macchina*").

Latvija

- častnik za elektrotehniko na ladjah ("*Kuģu elektromehānikis*")
- upravljalet hladilnih naprav ("*Kuģa saldēšanas iekārtu mašīnists*").
- častnik za elektrotehniko na ladjah ("*kugu elektromehānikis*"),

– za častnika za elektrotehniko na ladjah ("*kugu elektromehānikis*");

1. starost najmanj 18 let,
2. izobraževanje v skupnem trajanju najmanj 12 let in 6 mesecev, od tega vsaj 9 let osnovnega izobraževanja in vsaj 3 leta poklicnega izobraževanja. Poleg tega se zahteva najmanj 6 mesecev plovne dobe kot ladijski elektrotehnik ali pomočnik elektro inženirja na ladjah z generatorsko močjo večjo od 750 kW. Poklicno usposabljanje se konča s posebnim izpitom pred pristojnim organom v skladu s programom usposabljanja, ki ga odobri Ministrstvo za promet;

– za upravljalca hladilnih naprav ("*Kuġa saldeġšanas iekārtu mašīnists*");

1. starost najmanj 18 let,
2. izobraževanje v skupnem trajanju najmanj 13 let, od tega vsaj 9 let osnovnega izobraževanja in vsaj 3 leta poklicnega izobraževanja. Poleg tega se zahteva najmanj 12 mesecev plovne dobe kot pomočnik inženirja za hladilne naprave. Poklicno usposabljanje se konča s posebnim izpitom pred pristojnim organom v skladu s programom usposabljanja, ki ga odobri Ministrstvo za promet.

Nizozemska

- prvi častnik krova (*ladja za obalno plovbo*) (z dopolnilnim usposabljanjem) [*"stuurman kleine handelsvaart (met aanvulling)"*],
- upravitelj stroja na ladji za obalno plovbo (z diplomo) ("*diploma motordrijver*"),
- častnik sistema za nadzor plovbe ("*VTS-functionaris*"),

usposabljanje:

na *Danskem* devet let osnovne šole, nato osnovno usposabljanje in/ali staž na morju, ki je lahko dolg od 17 do 36 mesecev in mu sledi:

- za častnika krova eno leto specializiranega poklicnega usposabljanja,
- za druge tri leta specializiranega poklicnega usposabljanja;

v *Nemčiji* v skupnem trajanju od 14 do 18 let, od tega tri leta temeljnega poklicnega izobraževanja in eno leto prakse na morju, ki ji sledita eno do dve leti specializiranega poklicnega usposabljanja, ki se, če je to primerno, dopolni z dvema letoma delovnih izkušenj v plovbi;

v *Italiji* v skupnem trajanju 13 let, od tega najmanj pet let strokovnega usposabljanja, ki se zaključijo z izpitom in mu po potrebi sledi pripravništvo;

Nizozemska

– za prvega častnika na krovu (*ladja za obalno plovbo*) (z dopolnilnim usposabljanjem) ("*stuurman kleine handelsvaart (met aanvulling)*") in upravitelja stroja na ladji za obalno plovbo (z diplomo) ("*diploma motordrijver*") program v trajanju 14 let, od tega vsaj dve leti v specializirani ustanovi za poklicno usposabljanje, ki mu sledi dvanajst mesecev pripravništva,

– za častnika sistema za nadzor plovbe ("*VTS-functionaris*") v skupnem trajanju najmanj 15 let, od tega vsaj tri leta visokošolskega poklicnega izobraževanja ("*HBO*") ali srednješolskega poklicnega izobraževanja ("*MBO*"), ki mu sledijo državni in regionalni specializacijski tečaji, od katerih traja vsak vsaj dvanajst tednov in se konča z zaključnim izpitom in je priznan po mednarodni konvenciji STCW (Mednarodna konvencija o standardih za usposabljanje, izdajanje pooblastil in ladijsko stražarjenje pomorščakov, 1978).

b) Morski ribolov

Nemčija

- kapitan, globokomorski ribolov ("*Kapitän BG/Fischerei*"),
- kapitan, obalni ribolov ("*Kapitän BK/Fischerei*"),
- častnik krova na ladji za plovbo na odprtem morju ("*Nautischer Schiffs-offizier BGW/Fischerei*"),
- častnik krova na ladji za obalno plovbo ("*Nautischer Schiffs-offizier BKW/Fischerei*").

Nizozemska

- prvi častnik krova/upravitelj stroja V ("*stuurman werktuigkundige V*"),
- upravitelj stroja IV (*ribiška ladja*) ("*werktuigkundige IV visvaart*"),
- prvi častnik krova IV (*ribiška ladja*) ("*stuurman IV visvaart*"),
- prvi častnik krova/upravitelj stroja VI ("*stuurman werktuigkundige VI*"),

usposabljanje:

v *Nemčiji* v skupnem trajanju od 14 do 18 let, od tega tri leta temeljnega poklicnega izobraževanja in eno leto prakse na morju, ki ji sledita eno do dve leti specializiranega poklicnega usposabljanja, ki se, če je to primerno, dopolni z dvema letoma delovnih izkušenj v plovbi,

v *Latviji*

– za častnika za elektrotehniko na ladjah ("*kuģu elektromehāņikis*"),

1. starost najmanj 18 let,

2. izobraževanje v skupnem trajanju najmanj 12 let in 6 mesecev, od tega vsaj 9 let osnovnega izobraževanja in vsaj 3 leta poklicnega izobraževanja. Poleg tega se zahteva najmanj 6 mesecev plovne dobe kot ladijski elektrotehnik ali pomočnik elektro inženirja na ladjah z generatorsko močjo večjo od 750 kW. Poklicno usposabljanje se konča s posebnim izpitom pred pristojnim organom v skladu s programom usposabljanja, ki ga odobri Ministrstvo za promet;

– za upravljalca hladilnih naprav ("*kuģa saldēšanas iekārtu mašīnists*"),

1. starost najmanj 18 let,

2. izobraževanje v skupnem trajanju najmanj 13 let, od tega vsaj 9 let osnovnega izobraževanja in vsaj 3 leta poklicnega izobraževanja. Poleg tega se zahteva najmanj 12 mesecev plovne dobe kot pomočnik inženirja za hladilne naprave. Poklicno usposabljanje se konča s posebnim izpitom pred pristojnim organom v skladu s programom usposabljanja, ki ga odobri Ministrstvo za promet.

na *Nizozemskem* program v spremenljivem trajanju od trinajst do petnajst let, od tega vsaj dve leti v specializirani ustanovi za poklicno usposabljanje, ki mu sledijo 12-mesečne delovne izkušnje, in je priznan po Torremolinški konvenciji (Mednarodna konvencija o varnosti ribiških plovil, 1977).

4. Tehnični sektor

Češka republika

– pooblaščen tehnik, pooblaščen graditelj ("*autorizovaný technik, autorizovaný stavitel*"),

katerega poklicno usposabljanje traja najmanj 9 let, od tega 4 leta tehničnega srednješolskega izobraževanja z zaključnim izpitom "*maturitní zkouška*" (izpit srednje tehnične šole), 5 let strokovnih izkušenj, ki se sklenejo s preizkusom strokovne kvalifikacije za izbrane strokovne dejavnosti v gradbeništvu (na podlagi zakona št. 50/1976 Sb. (Zakon o graditvi objektov) in zakona št. 360/1992 Sb.).

– voznik tirnega vozila ("*Fyzická osoba řídící drážní vozidlo*"),

katerega skupno izobraževanje traja najmanj 12 let, od tega vsaj 8 let osnovnega izobraževanja in vsaj 4 leta poklicnega srednješolskega izobraževanja z zaključnim izpitom "*maturitní zkouška*", ki se sklene z državnim izpitom iz pogonskih vozil.

– tehnik za revizijo tirnih vozil ("*Drážní revizní technik*")

katerega skupno izobraževanje traja najmanj 12 let, od tega vsaj 8 let osnovnega izobraževanja in vsaj 4 leta poklicnega srednješolskega izobraževanja na srednji strojni ali elektro šoli z zaključnim izpitom "*maturitní zkouška*".

– vozniški inštruktor ("*Učitel autoškoly*"),

ki je star najmanj 24 let; katerega skupno izobraževanje traja najmanj 12 let, od tega vsaj 8 let osnovnega izobraževanja in vsaj 4 leta poklicnega srednješolskega izobraževanja s poudarkom na prometu ali strojništvu z zaključnim izpitom "*maturitní zkouška*".

– državni technik za nadzor tehnične brezhibnosti, pregled usposobljenosti cestnih vozil ("*Kontrolní technik STK*"),

ki je star najmanj 21 let; katerega skupno izobraževanje traja najmanj 12 let, od tega vsaj 8 let osnovnega izobraževanja in vsaj 4 leta poklicnega srednješolskega izobraževanja z zaključnim izpitom "maturitní zkouška", ki mu sledita vsaj 2 leti tehnične prakse; imeti mora vozniško dovoljenje in potrdilo o nekaznovanju in opraviti posebno usposabljanje za državnega tehnika v trajanju najmanj 120 ur ter uspešno opraviti izpit.

– mehanik za merjenje avtomobilskih emisij ("*Mechanik měření emisí*"),

katerega skupno izobraževanje traja najmanj 12 let, od tega vsaj 8 let osnovnega izobraževanja in vsaj 4 leta poklicnega srednješolskega izobraževanja z zaključnim izpitom "maturitní zkouška"; poleg tega pa mora imeti kandidat najmanj 3 leta tehnične prakse in opraviti posebno usposabljanje za "mehanike za merjenje avtomobilskih emisij" v trajanju 8 ur ter uspešno opraviti izpit.

– poveljnik ladje I. razreda ("*Kapitán I. třídy*"),

katerega skupno izobraževanje traja najmanj 15 let, od tega vsaj 8 let osnovnega izobraževanja in vsaj 3 leta poklicnega srednješolskega izobraževanja z zaključnim izpitom "maturitní zkouška" in izpitom, ki potrjuje poklicno usposobljenost. Temu poklicnemu izobraževanju sledijo 4 leta poklicne prakse, ki se konča z izpitom.

– restavrator spomenikov, ki so umetniška dela ("*restaurátor památek, které jsou díly uměleckých řemesel*"),

katerega skupno izobraževanje traja 12 let, če vključuje srednješolsko tehnično izobraževanje z restavratorskim programom ali 10 do 12 let študija sorodnega programa in 5 let strokovnih izkušenj za popolno srednješolsko tehnično izobrazbo z zaključnim izpitom "maturitní zkouška" ali 8 let strokovnih izkušenj za srednješolsko tehnično izobrazbo z zaključnim vajeniškim izpitom.

– restavrator umetniških del, ki niso spomeniki in so shranjena v muzejskih in galerijskih zbirkah, in drugih objektov kulturne vrednosti ("*restaurátor děl výtvarných umění, která nejsou památkami a jsou uložena ve sbírkách muzeí a galerií, a ostatních předmětů kulturní hodnoty*"),

katerega skupno izobraževanje traja 12 let in poleg tega še 5 let strokovnih izkušenj za popolno srednješolsko tehnično izobrazbo z restavratorskim programom z zaključnim izpitom "maturitní zkouška".

– vodja ravnanja z odpadki ("*odpadový hospodář*"),

katerega skupno izobraževanje traja najmanj 12 let, od tega vsaj 8 let osnovnega izobraževanja in vsaj 4 leta poklicnega srednješolskega izobraževanja z zaključnim izpitom "maturitní zkouška" in najmanj 5 let izkušenj v sektorju ravnanja z odpadki v zadnjih 10 letih.

– tehnični upravitelj miniranja ("*Technický vedoucí odstřelů*"),

katerega skupno izobraževanje traja najmanj 12 let, od tega vsaj 8 let osnovnega izobraževanja in vsaj 4 leta poklicnega srednješolskega izobraževanja z zaključnim izpitom "maturitní zkouška", ki mu sledijo:

- 2 leti kot podzemni miner (za podzemne dejavnosti) ali 1 leto na površju (za površinske dejavnosti); od tega 6 mesecev kot miner pomočnik;
- 100 ur programa teoretičnega in praktičnega usposabljanja, ki mu sledi izpit pred ustreznim okrajnim rudarskim organom;
- 6 mesecev ali več strokovnih izkušenj in izvajanje večjih minerskih del;
- 32 ur programa teoretičnega in praktičnega usposabljanja, ki mu sledi izpit pred češkim rudarskim organom.

Italija

- geometer ("*geometra*"),
- geodet ("*perito agrario*"),

za katerega se zahteva srednješolski tehnični program v skupnem trajanju najmanj 13 let, od tega osem let obveznega šolanja, ki mu sledi pet let srednješolskega študija, od tega tri leta poklicnega usposabljanja z zaključnim izpitom tehnične mature, ki mu sledi

- za geometre dve leti pripravništva v strokovnem uradu ali pet let delovnih izkušenj in
- za geodete opravljeno dveletno praktično pripravništvo, ki mu sledi državni izpit.

Latvija

- pomočnik voznika železniške lokomotive ("*vilces līdzekļa vadītāja (mašīnista) palīgs*"),

1. starost najmanj 18 let,
2. izobraževanje v skupnem trajanju najmanj 12 let, od tega vsaj 8 let osnovnega izobraževanja in vsaj 4 leta poklicnega izobraževanja; poklicno izobraževanje se konča s posebnim izpitom pri delodajalcu; pristojni organ izda potrdilo o usposobljenosti za 5 let.

Nizozemska

- sodni izvršitelj ("*gerechtsdeurwaarder*"),
- izdelovalec zobnih protez ("*tandprotheticus*"),

študijski program in poklicno usposabljanje traja

- za sodnega izvršitelja ("*gerechtsdeurwaarder*") devetnajst let, od tega osem let obveznega šolanja in osem let srednješolskega izobraževanja, ki vključuje štiri leta tehničnega izobraževanja z zaključnim državnim izpitom, ki mu sledijo tri leta teoretičnega in praktičnega poklicnega usposabljanja,
- za izdelovalca zobnih protez ("*tandprotheticus*") najmanj 15 let rednega in tri leta izrednega usposabljanja, od tega osem let osnovnega izobraževanja, štiri leta splošnega srednješolskega izobraževanja, tri leta poklicnega usposabljanja, ki vključuje teoretično in praktično usposabljanje za zobozdravstvenega tehnika, in se dopolni s tremi leti izrednega šolanja za izdelovalca zobnih protez z zaključnim izpitom.

Avstrija

- gozdar ("*Förster*"),
- tehnični svetovalec ("*Technisches Büro*"),
- lizingodajalec delovne sile ("*Überlassung von Arbeitskräften - Arbeitsleihe*"),
- posrednik za zaposlovanje ("*Arbeitsvermittlung*"),
- svetovalec za naložbe ("*Vermögensberater*"),
- zasebni detektiv ("*Berufsdetektiv*"),
- varnostnik ("*Bewachungsgewerbe*"),
- nepremičninski posrednik ("*Immobilienmakler*"),
- nepremičninski upravitelj ("*Immobilienverwalter*"),
- reklamni agent ("*Werbeagentur*"),
- organizator projekta gradnje ("*Bauträger, Bauorganisator, Baubetreuer*"),
- izterjevalec ("*Inkassoinstitut*"),

katerega skupno izobraževanje in usposabljanje traja najmanj petnajst let, od tega osem let obveznega šolanja in potem vsaj pet let srednješolskega tehničnega ali komercialnega študija z zaključnim tehničnim ali komercialnim maturitetnim izpitom, ki se dopolni vsaj z dvema letoma izobraževanja in usposabljanja na delovnem mestu in konča s strokovnim izpitom.

– zavarovalniški svetovalec ("*Berater in Versicherungsangelegenheiten*"),

katerega skupno izobraževanje in usposabljanje traja 15 let, od tega šest let v okviru strukturiranega usposabljanja, razdeljenega na triletno vajeništvo in triletno strokovno prakso in usposabljanje, z zaključnim izpitom.

– mojster gradbeništva/načrtovanja in tehničnega izračuna ("*Planender Baumeister*"),

– mojster tesarstva/načrtovanja in tehničnega izračuna ("*Planender Zimmermeister*"),

katerega skupno izobraževanje in usposabljanje traja najmanj osemnajst let, od tega vsaj devet let poklicnega usposabljanja, razdeljenega na štiri leta srednješolskega tehničnega študija in pet let strokovne prakse in usposabljanja z zaključnim strokovnim izpitom, ki daje pravico do opravljanja poklica in usposabljanja vajencev, če se usposabljanje nanaša na pravico izdelave načrtov za gradnjo, tehničnih izračunov in nadzora gradbenih del ("*privilegij Marije Terezije*").

Poljska

– kontrolor, ki izvaja preglede tehnične brezhibnosti motornih vozil na servisni postaji za tehnične preglede na osnovni ravni ("*Diagnosta przeprowadzający badania techniczne w stacji kontroli pojazdów o podstawowym zakresie badań*"),

za katerega se zahteva 8 let osnovnega izobraževanja in 5 let srednješolskega tehničnega izobraževanja na področju motornih vozil in 3 leta prakse v servisni postaji ali garaži, ki zajema 51 ur osnovnega usposabljanja iz preizkušanja tehnične brezhibnosti motornih vozil in opravljen kvalifikacijski izpit,

– kontrolor, ki izvaja preglede tehnične brezhibnosti motornih vozil na okrajni servisni postaji ("*Diagnosta przeprowadzający badania techniczne pojazdu w okregowej stacji kontroli pojazdów*"),

za katerega se zahteva 8 let osnovnega izobraževanja in 5 let srednješolskega tehničnega izobraževanja na področju motornih vozil in 4 leta prakse v servisni postaji ali garaži, ki zajema 51 ur osnovnega usposabljanja iz preizkušanja tehnične brezhibnosti motornih vozil in opravljen kvalifikacijski izpit,

– kontrolor, ki izvaja preglede tehnične brezhibnosti motornih vozil na servisni postaji ("*Diagnosta wykonujący badania techniczne pojazdów w stacji kontroli pojazdów*"),

za katerega se zahteva:

- 8 let osnovnega izobraževanja in 5 let srednješolskega tehničnega izobraževanja na področju motornih vozil in 4 leta dokazane prakse v servisni postaji ali garaži ali
- 8 let osnovnega izobraževanja in 5 let srednješolskega tehničnega izobraževanja na področju, ki ni specializacija iz motornih vozil in 8 let dokazane prakse v servisni postaji ali garaži, ki zajema skupno 113 ur popolnega usposabljanja, osnovnega in specialističnega, z izpitom po vsaki stopnji.

Trajanje določenega programa v okviru celotnega usposabljanja za kontrolorja in njegov splošen obseg sta posebej določena v Uredbi ministra za infrastrukturo z dne 28. novembra 2002 o podrobnih zahtevah za kontrolorje (UL iz leta 2002, št. 208, točka 1769).

– vlakovni odpravnik ("*Dyżurny ruchu*"),

– za katerega se zahteva 8 let osnovnega izobraževanja in 4 leta srednješolskega tehničnega izobraževanja s specializacijo iz železniškega prevoza ter 45-dnevni pripravljalni tečaj za delo vlakovnega odpravnika in opravljen kvalifikacijski izpit ali

– 8 let osnovnega izobraževanja in 5 let srednješolskega tehničnega izobraževanja s specializacijo iz železniškega prevoza ter 63-dnevni pripravljalni tečaj za delo vlakovnega odpravnika in opravljen kvalifikacijski izpit.

5. Programi Združenega kraljestva, ki so sprejeti kot del nacionalnih poklicnih kvalifikacij ali škotskih poklicnih kvalifikacij

- rudarski inženir elektrotehnike ("*mine electrical engineer*"),
- inženir rudarskega strojništva ("*mine mechanical engineer*"),
- zobozdravstveni terapevt ("*dental therapist*"),
- zobozdravstveni higienik ("*dental hygienist*"),
- optik ("*dispensing optician*"),
- namestnik direktorja rudnika ("*mine deputy*"),
- stečajni upravitelj ("*insolvency practitioner*"),
- notar z licenco za prenos premoženja ("*licensed conveyancer*"),
- prvi častnik krova na tovorni/potniški ladji – brez omejitve ("*first mate - freight/passenger ships – unrestricted*"),
- drugi častnik krova na tovorni/potniški ladji – brez omejitve ("*second mate - freight/passenger ships – unrestricted*"),
- tretji častnik krova na tovorni/potniški ladji – brez omejitve ("*third mate - freight/passenger ships – unrestricted*"),
- častnik krova na tovorni/potniški ladji – brez omejitve ("*deck officer - freight/passenger ships – unrestricted*"),
- častnik stroja na tovorni/potniški ladji – neomejeno področje ("*engineer officer - freight/passenger ships - unlimited trading area*"),
- tehnično pristojna oseba z dovoljenjem za ravnanje z odpadki ("*certified technically competent person in waste management*"),

usposabljanje omogoča kvalifikacije, ki so sprejete kot nacionalne poklicne kvalifikacije ali na Škotskem kot škotske poklicne kvalifikacije na 3. in 4. stopnji sistema nacionalnih poklicnih kvalifikacij Združenega kraljestva.

Opredelitev teh stopenj:

- **3. stopnja:** sposobnost opravljanja vrste različnih nalog v najrazličnejših situacijah, od katerih je večina zahtevnih in nerutinskih. Odgovornost in samostojnost sta veliki in pogosto je potreben nadzor ali vodenje drugih ljudi;
- **4. stopnja:** sposobnost opravljanja vrste zahtevnih, tehničnih ali strokovnih nalog v najrazličnejših situacijah, ki zahtevajo veliko osebnih odgovornosti in avtonomije. Odgovornost za delo drugih in razporejanje sredstev sta pogosti.